

FLENSBORG AVIS

Juni 2019

SYDSLESVIGMAGASIN

Interesseret i grænselandet og Tyskland?

På www.fla.de sammenfatter vi de seneste nyheder - på dansk.

Om mindretallet, om Tyskland og sågar et blik på Danmark med sydslesviske briller.

FLENSBORG AVIS

Vi gør Danmark lidt større...

Der er jo ikke andre

Unge i Slesvig vælger den danske Slesvig Røklub fordi den er dansk. Klubben lægger vægt på dansk sprog og på, at rosport er mere motion end konkurrence

Provst på præstejagt

En tredjedel af præstestillingerne i Sydslesvig står ubesatte. Provsten og præsternes tilidskvinde tager på charmeoffensiv blandt teologistuderende i Danmark.

Chr. X kommer ridende til Allinge

Christian den 10. bliver interviewet om sit syn på genforeningen i mindretalenes telt på Folkemødet. Og naturligvis bydes der også på sønderjysk kaffebord.

En fest for det gode nabo-skab

Næste år er det 100 år siden, Sønderjylland blev en del af Kongeriget Danmark. Det bliver fejret med manér på begge sider af grænsen.

100 millioner europæere overses af EU

100 millioner EU-borgere tilhører et nationalt mindretal. Men EU har kun interesseret sig for dem, når nye medlemslande skulle godkendes.

Norden begynder ved Ejderen

Slesvig-Holsten og – ikke mindst – landets danske mindretal regner sig for en del af Norden. Det markeres også ved de danske årsmøder i år, hvor Foreningen Norden fylder 100

Potter hitter på dansk

Sydslesvigs danske Ungdomsforeninger holdt fantasy-lejr, hvor børnene legede sig ind i Harry Potters univers på dansk. De morede sig dejligt og blev bedre til sproget.

Tysk bibliotek bejlede til det danske

Bibliotekschefen siger nej til at flytte sammen, men nogle af lånerne synes, han er lovlig knibsk.

En fest for tilknytningen til Norden

De danske årsmøder i Sydslesvig samlede tusindvis af deltagere over tre dage. Og fejrede Foreningen Nordens 100-årsdag.

Takten skal holdes, hvis man skal kunne styre båden. Foto: Peter Hansen

- Her er da ikke andre

- Her er da ikke andre danske, svarer tiårige Hannes Hanse, når han bliver spurgt, hvorfor han valgte at ro i netop Slesvig Roklub. Og spørger man, hvorfor det nu absolut skulle være en dansk roklub – for han kan jo tale tysk – ser han nærmest ud som om han ikke anser den spørgende for at være ved sin forstands brug.

Af Peter Hansen

Hannes Hanse kan lide rosporten. Han er fascineret af den fart, båden

kan skyde, når alle ror til. Og ror i takt vel at mærke, for det er man nødt til.

- Ellers sejler båden derhen, hvor den vil, siger han. Rospporten havde været en drøm for

ham i nogen tid. Slesvig Roklub er altid med på årsmødet i Slesvig, og der havde Hannes mødt den, og fået lyst til at dyrke sporten. Men først sidste år, da han fik sin far lokket med derhen, og han også

Vi lærer både sprog og roning af kontakterne i Danmark.

Vi taler altid dansk med de unge.

mødte klubbens folk, lykkedes det Hannes Hansen, at få farens tilladelse til at gå til roning.

At klubben har meget samarbejde og udveksling med roklubber i Danmark, er for Hannes Hanse et ekstra plus.

- Vi lærer meget af dem. Både om at ro og om at tale dansk, siger han.

Styrker sprog og sport

Det er også – begge dele – del af målsætningen med den megen omgang

med danske roklubber, kan Slesvig Roklubs forholdsvis nyvalgte formand, Katrin Fritzsche fortælle.

- Med roerne derfra er vore nødt til at tale dansk, for de kan ikke tysk, siger hun.

Men også rent sportsligt har Slesvig Roklub glæde af udvekslingen. Det kniber med uddannede instruktører, og når foreninger fra Danmark besøger Slesvig, giver deres instruktører en hånd med ved træningen om aftenen.

Al leder- og instruktøruddannelse foregår i Danmark og er ofte noget med en hel weekend fra fredag til søndag. Slesvig Roklub er tilsluttet Dansk Forening for Rosport, og det er den, der udbyder instruktøruddannelsen.

Anderledes ro-kultur

Samarbejdet har dog også sine fordele for de danske foreninger, som kommer til Slesvig. Ifølge Katrin

Med klubbens vimpel i stævnen og Dannebrog på hækken kan ingen være i tvivl om, hvor båd og besætning hører til. Foto: Peter Hansen

Formanden er klar med ophalervognen, når turen er ovre. Foto: Peter Hansen

“

Der er forskel på dansk og tysk ro-kultur.

”

Fritzsche er de især begejstret for adgangen til at ro på Slien, den fjord Slesvig ligger i bunden af. Den skal være særdeles velegnet til flerdages-ture.

Og flerdags- eller i hvert fald heldags-ture, er noget, danske roere – både nord og syd for grænsen - sætter pris på.

- Her er en tydelig forskel på dansk og tysk ro-kultur. I tyske klubber spiller kapsejls og konkurrence en langt større rolle, siger Katrin Fritzsche.

Hendes søn, Birger Fritzsche roer også. Begyndte faktisk på det, før hun selv gjorde.

- Min bror og jeg fik lyst til det

blandt andet efter at have set OL i fjernsynet, siger Birger Fritzsche. Og for dem var det – selv om moren den gang endnu ikke var aktiv i klubben – klart, at det skulle være den danske roklub.

- Det er det naturlige valg, når man går i dansk skole, siger Birger Fritzsche.

Amira Wenzel, der har roet i et års tid, bekræfter. Men hun lægger også megen vægt på, at der er god stemning og hjælpsomme mennesker i Slesvig Roklub. Og på samværet med roerne fra klubber i Danmark.

Besøgene gør dansk til noget naturligt

- Dem taler vi dansk til og kun dansk med, siger hun.

Katrin Fritzsche medgiver, at der er enkelte medlemmer i klubben, som ikke kan dansk nok til, at man kan tale det med dem.

- Med dem er vi så nødt til i hvert fald delvis at tale tysk, siger hun. Men kommandoer under roning bliver afgivet på dansk, så det må man lære at forstå, hvis man vil være med. Og klubben tilbyder sine medlemmer danskurser.

De kører formelt i regi af voksenundervisningen, men foregår i Slesvig

Roklubs klubhus og med et af klubbens medlemmer, der er dansklærer, som underviser.

- Og i bestyrelsen er vi helt enige om altid at tale dansk med de unge, der kommer her, siger hun.

Hannes Hanse fersker båden af, inden den kommer på bukke. Foto: Peter Hansen

Mindretal mangler præster

Det er meget vigtigt for menighedernes liv, at der kommer præster, siger den nye provst i Sydslesvig, Hasse Neldeberg Jørgensen. Fotos: Flensborg Avis

Omkring hver tredje danske præstestilling syd for grænsen er for tiden ubesat. Nyansat provst og tillidskvinde vil blandt andet besøge pastoralseminarier i Danmark for at lokke nyuddannede præster til Sydslesvig

Af Jens Nygaard

Det helt store problem er, at rekrutteringsgrundlaget er så beskedent. Sådan lyder det fra Hasse Neldeberg Jørgensen, der 1. marts startede sit

virke som ny provst for de danske kirker syd for grænsen. De danske kirker rundt omkring i Sydslesvig har omkring 6000 medlemmer, og der er 22 præster, der tager vare på de i alt 27 menigheder. Det vil sige: Der skulle have været 22 præster, men for tiden er syv af disse stillinger ubesatte, fordi man simpelthen ikke kan få præster. Det betyder, at man har fået hjælp fra nogle ellers pensionerede kolleger, ligesom de 15 præster, der er, løber stærkere.

til det danske mindretal beskedent, ligesom der er mange, som slet ikke taler tysk, men blandt andet har "læst Luther på engelsk", som provsten udtrykker det. Han skuer ud over et område, hvor flere stillinger har været ubesatte i mere end et år, og hvor flere embeder har været genopslået, uden at der er kommet noget ud af det. - På sigt er det ikke holdbart. Det er meget vigtigt for menighedernes liv, at der kommer præster, så det bruger

**Her er præsten
tovholder,
entreprenør og
brobygger.**

Det er et problem, som også kendes fra mange steder i Danmark, især i yderområder. Og det hænger sammen med, at der simpelthen ikke er ret mange, der vælger at uddanne sig i denne retning.

- I gamle dage var der 130 på en årgang i Århus fra det teologiske studie, mens der nu højst er 50, fortæller Hasse Neldeberg Jørgensen.

Frafald og frygt for sproget

Han ved ligesom andre inden for faget, at en del falder fra i løbet af studiet, og nogle vil måske slet ikke være præst, når de bliver færdige. Samtidig er kendskabet blandt dem

jeg meget tid på, fortæller Hasse Neldeberg Jørgensen. Det er hans plan at opslå stillingerne ledige løbende frem til nytår, eftersom det sikkert vil give det bedste resultat. Der vil også blive set på, hvordan opslagene skal se ud, så stillingerne fremtræder lige så attraktive, som de vitterligt er.

Provst på hververejse

- I løbet af efteråret besøger jeg sammen med præsternes tillidskvinde, Susanne Boell, pastoralseminarierne i Aarhus og København for at tale med mulige emner. I forvejen vil vi så have udsendt informationsmateriale,

fortæller Hasse Neldeberg Jørgensen. Han og Dansk Kirke i Sydslesvig - DKS- står også klar med et tilbud om betalte intensive kurser i tysk. Og de kan pege på, at der er gode forhold for præsterne.

De vil få løn efter dansk overenskomst, som vil blive udsat for en ret lempelig tysk beskatning, ligesom der er tale om et lille udstationeringstillæg. I forbindelse med de fleste embeder er der virkelig gode tjenesteboliger.

Men den nye provst er også klar over, at der er store krav til præster ude på landet, som det her i de fleste tilfælde er tale om.

- Jeg hørte én beskrive det på den måde, at præsten både skal være tovholder, entreprenør og brobygger.

Det passer meget godt til forholdene i Sydslesvig, siger provsten.

Stor entusiasme

Han kom til Sydslesvig fra Askov, hvor han var både præst og provst. Inden hvervet i Sydslesvig havde han blandt andet været præst for en grund-

vigsk frimenighed, ligesom han har været med i et forskningsprojekt om "Folkekirkens fremtid i landdistrikter i Danmark". Her blev også det danske mindretal i Sydslesvig inddraget. Der er syd for grænsen tale om frimenighed. Han har også været leder af et forskningsprojekt om folkekirkens fremtid.

Det er vigtigt, at der kommer præster.

Der følger som regel en god bolig med præstehvervet syd for grænsen. Her er det kirken med den tilgrænsende bolig i Læk. Foto: Flensborg Avis

Hasse Neldeberg Jørgensen blev indsat i sit embede i marts. Foto: Flensborg Avis

- Det hele står og falder med, at der er nogen, der vil være menighed. Og jeg mærker en stor entusiasme rundt omkring i Sydslesvig, siger Hasse Neldeberg Jørgensen.

Han kan se, at kirkesystemet er meget forskelligt i Tyskland og Danmark, hvor der blandt andet er arven fra Grundtvig og den store sangskat.

Mange står udenfor

Der er også stor forskel på for eksempel en jysk menighed med op mod

90 procent medlemmer og en dansk menighed syd for grænsen, hvor det i snit stort set kun er omkring hver tiende af de dansksindede, der er med i den danske kirke.

- Men selv om mange menigheder er små, kan jeg se, at der er en stor berøringsflade og en stor åbenhed over for den danske kirke, blandt andet i skolerne, fortæller den nye provst. Han kan se, at der generelt er en »vigende interesse for at tilhøre en kirke«. Men han har ikke af den grund tænkt sig at lave en hverve-

kampagne, men vil fortælle sagligt om, hvordan det er at være med til at »fejre« en gudstjeneste, som han udtrykker det.

- Der er stor forskel på menighederne hernede i Sydslesvig, og jeg glæder mig over variationerne og tror, at vi sammen kan inspirere hinanden, siger Hasse Neldeberg Jørgensen.

Kong Christian rider igen

Folkemødet får besøg af Chr. X

Af Lars Erik Bethge

Det danske mindretal i Sydslesvig er en fast del af det danske foreningslandskab, og er også med, når Foreningsdanmark slår telt dørene op til årets Folkemøde på Bornholm den 13. juni.

Sammen med Grænseforeningen tilbyder de et væld af informationer og arrangementer rundt omkring "Sydslesvigeltet", der i år ligger lige ved siden af hovedscenen i Allinge. Hvor Istedløven prangede på teltets baggrund i fjor og vågede over engagerede debattører, vil Danevirke med Valdemarsmuren strække sig hen over teltdugen i 2019. Efter at dette store nationale symbol for et år siden blev UNESCO-verdensarv, vil Sydslesvigsk Forening, SSF, og Danevirke Museum i de fire Folkemøde-dage orientere teltets gæster om Nordens største fortidsminde.

Den mur står endnu

Årets første arrangement i teltet vil også handle om Danmarks første historiske sydgrænse, og hvordan danske og tyske arkæologer i fællesskab tager vare om dette stykke Danmarkshistorie. Derudover sætter mindretallets forskellige deltagere fokus på det særlige forhold mellem Danmark og Tyskland med henblik på sprog, kulturpolitik, erhvervssamarbejde, vidsvinehegn og globalisering. En særlig oplevelse venter publikum, når hedengangne Kong Christian X kommer ridende på sin hvide hest for at deltage i et talkshow med chefredaktøren for Flensborg Avis.

Ud over de klassiske debatter og samtaler i teltet satser mindretallet og Grænseforeningen på at være synlige både i teltet og på festivalarealet.

Kaffebord og kulturmøde

Det største tilløbsstykke bliver formodentlig igen det traditionelle Sønderjyske Kaffebord, som Grænseforeningen og SSF arrangerer i samarbejde med højskolen på Bornholm.

Dansk Skoleforening vil være tilstede med "elevambassadører". 45 elever fra de danske gymnasier i Flensborg og Slesvig vil sammen med Grænseforeningens kulturmødeambassadører søge dialog med folk på pladsen og bære budskabet om Sydslesvig ud i hele Allinge.

Flensborg Avis, der byder ind med en

Grænseforeningen og SSF byder også på sønderjysk kaffebord. Arkivfoto: Lars Salomonsen

række debatter i Sydslesvigeltet, vil ligesom Grænseforeningen streamer en del af arrangementerne direkte på Facebook. Flensborg Avis planlægger derudover egne videoindslag, og også elevambassadørerne vil fortælle om Folkemødet på de sociale medier.

Vildsvinehegnet kommer også i focus på folkemødet. Her spiller unge fra Grænselandets mindretal bold hen over det. Foto: Sven Geißler

Genforeningen skal fejres i hele Danmark

Kommuner, stat og region er gået sammen om at markere 100-året for den dansk-tyske grænseafstemning. I 1920 fastlagde en folkeafstemning, at grænsen skulle gå, hvor den går.

Af Peter Hansen

- Det er en væsentlig begivenhed for hele Danmark. Det har præget vor nationale identitet, siger Dorthe Lindahl, der er kommunikationskonsulent for genforeningsekretariatet. Det har til huse på Aabenraa Rådhus, og arbejder med at koordinere og markedsføre de mange events og arrangementer, der over hele landet skal være med til at markere 100-året for folkeafstemningen og grænse-dragningen.

Festlighederne skydes i gang den 10. januar ved en storslået event i København, og kulminerer på 100-årsdagen for Christian den tiendes ridt over den tidligere grænse den 10. juli.

Tv-serie og jazzstjerne promoverer

Blandt de landsdækkende begivenheder kan nævnes, at DR sender dramadokumentarserien "Grænseland".

"Grænseland handler ikke kun om to staters krig om territorium og europæisk storpolitik. Den handler også om, hvad det vil sige at være født i et grænseland og opleve de konflikter, som kan opstå, når menneskerne bag to forskellige nationaliteter i et område er tvunget til at vælge side.", kan man læse om serien på DRs webside.

Et andet tiltag som skal være med til at vække bevidstheden om grænse-dragningens betydning for hele

Genforeningsekretariatets kommunikationskonsulent, Dorthe Lindahl glæder sig over presseomtalen. Foto: Peter Hansen

Den 10. juli er det nøjagtigt 100 år siden, Chr. X red over den tidligere grænse og tog Sønderjylland i besiddelse. Arkivfoto

Det har skabt traditioner, der bredte sig til hele Danmark.

landet er, at entertaineren Sigurd Barret rejser på forsamlingshus-turne og fortæller om genforeningen.

Vi håber, det kan inspirere til lokale arrangementer i hele landet, siger Dorthe Lindahl.

Men hun ved godt, det bliver svære at skabe bevidsthed om det i Aalborg, Skælskør og Rønne, end i Lydersholm og Broager.

Selv om bornholmere, thyboer og lollikker ikke behøver kigge ret langt tilbage i stamtavlen for at finde en slægting, der på en eller anden

måde har været påvirket af begivenhederne i Grænselandet forud for eller lige efter 1920.

En tipoldefar, der var med i en af krigene. En oldemor, der voksede faderløs op på grund af dem, en oldefar, der blev udstationeret ved den nye grænse.

Grænselandet præger Danmarks kulturav

Faktisk bærer dansk kulturliv og national identitet den dag i dag spor

af opgøret om hertugdømmerne og grænsedragningen.

- Det har været med til at forme vor nationale bevidsthed og skabt traditioner, der bredte sig til hele Danmark, siger sekretariatsleder Simon Faber.

Han nævner højskolesangbogen som eksempel.

- Det at bekræfte en fælles identitet ved at synge sammen skabtes i Grænselandet i årene op til genforeningen, men dyrkes stadig i hele Danmark, siger Faber.

Slesvig-Holstens mindretalskommitterede, Johannes Callsen, er inddraget i forberedelserne. Foto: FLA

Sydslesvigeren Simon Faber står i spidsen for den danske fejring af jubilæet. Foto: Peter Hansen

Folkehøjskolerne, som nok havde folkeoplysning som sit hovedformål var også meget præget af det nationale og af grænsesagen, kan Simon Faber fortælle. Og den danske tradition for bred, folkelig masseidræt ikke mindre.

- Men det betød også meget for den nationale identitet, at Danmark efter 1864 blev et meget lille land med en meget homogen befolkning, mener sekretariatslederen. Med afståelsen af Slesvig og Holsten i 1864 mistede Danmark 40 procent af sit areal og en tredjedel af befolkningen.

- Man blev mere bevidste om at udnytte alle ressourcer. Og om at man nu skulle have alle til at spille med, til at engagere sig, siger Simon Faber.

Støttemillioner

Om end folkeafstemningen i 1920 og den nye grænsedragning 50-60 kilometer længere sydpå ikke heledede alle sårene fra 1864, lagde den grunden for en forsoning.

Staten har afsat ikke mindre end otte

millioner kroner til at støtte projekter i forbindelse med 100-året for grænseafstemningen. De seks er lovet bort, men der er endnu to millioner, som vil blive fordelt i løbet af i år. De syv syd- og sønderjyske kommuner har også afsat en pulje, og Region Syddanmark har afsat halvanden million.

Men det er med at komme i gang med at søge, hvis man vil have støtte til projekter i forbindelse med genforeningen, understreger Dorthe Lindahl.

- Nogle ting tager lang tid at forberede, og man kan jo ikke begynde at planlægge og organisere, før man ved, om man har midlerne, så fristerne er sat sådan, at større

projekter kan have finansieringen på plads, inden man går i gang, siger hun.

Slesvig-Holsten fejrer også

Skønt det tidligere hertugdømme Slesvig blev kappet over, og Tyskland afgav territorium, vil Slesvig-Holsten også fejre 100-året for folkeafstemningen.

- Grænsedragningen var en demokratisk afgørelse og bidrog til det gode forhold, vi har i dag. Det er et naboland, der er værd at fejre, siger Stefan Paulsen, der leder den slesvig-holstenske ministeropræsidents og landdags 2020-sekretariat. Den slesvig-holstenske fejring har

Flensborg Kommune
er en god
samarbejdspartner.

dog ikke blot naboskabet mellem de to lande som tema, men nok så meget at de nationale mindretal på begge sider af grænsen nu ses som en berigelse.

I officielle dokumenter om retningslinjer for fejringen slår Slesvig-Holsten på, at det dansk-tyske grænse-land tjener som eksempel og bliver beundret i det meste af Europa.

Mindretallene er med

Inddragelsen af mindretallene i fejringen understreges af, at såvel Sydslesvigsk Forenings formand, Jon Hardon Hansen som de tyske nord-slesvigeres formand, Hinrich Jürgensen har sæde i den slesvig-holstenske 2020-komite, hvor også slesvig-holstens mindretalskommitterede, Johannes Callsen sidder.

Stefan Paulsen kan fortælle, at komiteen allerede har fået 70 forslag til

aktiviteter i jubilæumsåret ind. Flensborg fylder en del i fejringen på den tyske side, fordi det er den større by, der historisk har været mest berørt af tidligere tiders nationale gnidninger, af grænseflytninger og krige.

- Her er kommunen heldigvis en god samarbejdspartner, siger Stefan Paulsen.

Også Flensborgs socialdemokratisk overborgmester, Simone Lange er

med i den slesvig-holstenske 2020-komite.

Der er endnu ikke offentliggjort konkrete aktiviteter i jubilæumsåret, men Stefan Paulsen lader forstå, at man gerne vil have fejringen til at strække sig over hele året, og at den også skal omfatte kulturelle og sportslige begivenheder. På begge sider af grænsen og hen over denne.

Det naboskab
er værd at fejre.

I dag trives dansk og tysk side om side. Foto: Lars Salomonsen

Der er masser af mindretal i Europa – faktisk menes omkring 100 millioner at komme fra mindretal. Subotica ligger i det nordlige Serbien, men byen rummer også ungare og mange andre nationaliteter. Foto: Jens Nygaard

Millioner betjenes fra en baggård

Mindretalsunionen FUEN er inde i en god udvikling med stor aktivitet, flere penge og en række nye initiativer - blandt andet et borgerinitiativ inden for EU.

Af Jens Nygaard

Nede i en lille baggård i Flensborg - ikke så langt fra søfartsmuseet og det sted, hvor spritbådene i sin tid anløb - går de rundt og undrer sig. De kan nemlig se, at Malta har

omkring 475.000 indbyggere, og i Luxembourg er der cirka 600.000. Begge disse lande har en egen EU-kommissær.

Men de langt flere, som det lille kontor repræsenterer, har end ikke en kommissær, der har deres vilkår som ansvarsområde.

Og det er ikke så få mennesker, Federal Union of European Nationalities – FUEN - repræsenterer. Det er Europas mest betydende sammenslutning for etniske og sproglige mindretal. Der skønnes at være omkring 300

mindretal i Europa. For hele verdensdelen gælder det, at omkring hver syvende hidrører fra et mindretal - cirka 100 millioner mennesker - og inden for EU er det cirka hver tiende.

Kræver anerkendelse

- De mange fra mindretallene bør også have indflydelse og rettigheder, siger Gösta Toft, der er en af de seks vicepræsidenter i FUEN. Han har selv sin rod i det tyske mindretal i Danmark. I det dansk-tyske grænseland

er der gode forhold mellem mindretal og flertal og mellem mindretallene og den stat, de bor i. Men sådan er det langt fra alle steder.

- Problemet er, at mindretallene ofte opfattes som en trussel - måske endda mod selve statens eksistens. Det er vigtigt at fortælle, at vi ikke vil flytte grænser, og at vi i stedet for en trussel faktisk er en ekstra dimension. Hvis man bruger mangfoldigheden i stedet for at undertrykke den, kan det give mere dynamik og støtte den

pa, efter at de ved optagelsen i EU blev tvunget til blandt andet at give mindretallene bedre forhold, siden været på et stort tilbagetog inden for dette område. Det gælder for eksempel lande som Rumænien og Slovakiet.

Flere penge

Så der er nok at tage fat på for medarbejderne i det lille kontor på første sal i baggården i Flensborg. Dem

kontorer i Berlin og Bruxelles. Desværre for FUEN er Danmark trukket i den anden retning og har indstillet sin ret lille støtte til organisationen. Det var specielt Dansk Folkeparti, der ikke ville høre tale om penge til internationalt mindretalsarbejde, men kun ville støtte danskerne syd for grænsen.

- Det var et kedeligt signal fra et af de nationaliteter, som har været med til at grundlægge FUEN. Vi skal vel overbevise dem om, at det er nyttigt

Vi har medlemmer i 30 lande.

generelle udvikling, siger Gösta Toft. Han kalder det "tåbeligt" at udelukke mindretal, og han peger på mange områder, hvor der er store problemer. Det gælder for eksempel i Frankrig, hvor mindretal ikke anerkendes, det gælder i Grækenland, hvor det samme er tilfældet, og det gælder for hele verdensdelens romaer. Desuden har en del lande i Østeuro-

er der for øvrigt blevet flere af på det seneste. For bare nogle år siden havde FUEN et årligt budget på under 300.000 euro, der kom fra medlemmerne og diverse regioner med mindretal i Europa. Nu giver Tyskland og Ungarn hver en halv million euro om året i institutionel støtte. Det har blandt andet betydet, at man ud over Flensborg har kunnet åbne

arbejde. Og jeg regner da med, at vi sender en ansøgning om fornyet støtte senere, siger Gösta Toft. Der er blevet lavet flere arbejdsgrupper inden for FUEN, så for eksempel de tyske mindretal er samlet i en gruppe, det er de tyrkisksprogede mindretal også, der er lavet en arbejdsgruppe om uddannelse, og mindretal uden et hjemland, som

Det er vigtigt at få gjort klart, vi ikke er en trussel mod nogen – men derimod en ekstra dimension, siger Gösta Toft, der er vicepræsident i mindretalsunionen FUEN. Foto: Tim Riediger

Der er kommet flere medarbejdere til i de senere år. En af dem er Mareike Jäger, der arbejder ved siden af sine studier i Flensborg. Foto: Tim Riediger.

Et af FUENs flagskibe, borgerinitiativet Minority Safepack, blev første gang søsat under kongressen i Brixen i Sydtyrol i 2013. Foto: Jens Nygaard.

de henregner sig til, har en speciel gruppe, og der er flere andre.

Over 100 medlemmer

- Vi er inde i en god udvikling, siger Gösta Toft. Han kan blandt andet se, at det er lykkedes at få Europas største enkeltstående mindretal bedre med i arbejdet. Det er de cirka 1,5 millioner ungarere i Rumænien. FUENs siddende præsident, Lorant Vincze, kommer fra dette mindretal.

FUEN tager sig udtrykkeligt ikke af migrantmindretal.

- Vi er nået over 100 medlemmer i over 30 lande i Europa, fortæller Gösta Toft.

Han kan konstatere, at der inden for EU har været noget af et paradoks i forhold til mindretal. I de såkaldte kriterier fra København blev nye medlemmer østfra nemlig tvunget til at indføre en række standarder - blandt andet også for behandlingen af deres mindretal. Men samtidig kan

det konstateres, at der ikke findes nogle regler inden for unionen om, hvordan man skal omgås mindretallene - ud over, at de almene regler om demokrati og for eksempel racisme gælder.

Hvad mindretallene reelt har, er to konventioner fra Europarådet - om sprog og om mindretal. Det er konventioner, som ikke engang alle Europarådets medlemmer har ratificeret, og hvor de er blevet ratificeret, laves der en opfølgende rapport en

Der er kommet flere medarbejdere til i de senere år. En af dem er Mareike Jäger, der arbejder ved siden af sine studier i Flensborg. Foto: Tim Riediger

gang imellem. Men ud over en hævet pegefinger er der ingen sanktioner for lande, som ikke overholder, hvad de har skrevet under på.

Borgerinitiativ

- Men det er, hvad vi har, og noget lignende vil vi gerne have indført for EU, fortæller Gösta Toft. Mindretallene lancerede derfor et europæisk borgerinitiativ om dette tema. Forslaget er blandt andet, at EU indfører en række standarder for behandlingen af mindretal. Der blev indsamlet en million underskrifter - det blev faktisk til over 1,2 millioner - og nu ligger underskrifterne og venter på at blive indleveret. Derefter går der en foreskrevet proces i gang, som blandt andet in-

“

Det er kedeligt, at Danmark har trukket støtten til FUEN.

”

debærer en debat i EU-Parlamentet, ligesom EU-Kommissionen også skal foretage sig et eller andet. Problemet er, at det ikke er foreskrevet, hvad der skal ske fra kommissionens side - og indtil nu er der kommet meget lidt konkret handling ud af de fire borgerinitiativer, der har formået at indsamle de mange underskrifter. - Min bedømmelse er, at det med den nuværende situation inden for EU

ville være en god idé at tage vores borgerinitiativ alvorligt. EU har i alvorlig grad brug for at få et bedre image, og hvis man stort set intet vil foretage sig i forhold til vores borgerinitiativ, så vil det fjerne EU endnu mere fra befolkningerne, siger Gösta Toft. Han tilføjer, at det vil være en meget stor gruppe, som i givet fald ville få endnu mere EU-lede. Faktisk millionvis af mennesker.

Foruden i Flensborg har FUEN nu kontorer i Berlin og Bruxelles. Foto: Tim Riediger

- Vi skulle gerne have konkrete initiativer. Blandt andet har vi foreslået at lave et sprogagentur, som kan være med til at beskytte de mange truede små sprog i Europa, fortæller vicepræsidenten.

En ny pagt

Han har også i forhold til den igangværende EU-valgkamp været med til at sende spørgsmål fra mindretallene ud til kandidaterne. Svarene bliver publiceret på nettet - og ud fra dem kan de mange vælgere fra mindretal

så danne sig et bedre billede af, hvor de måske skal sætte deres kryds. FUENs egen præsident er for øvrigt blandt kandidaterne. Men hvis Lorant Vincze bliver valgt, har han lovet af fortsætte som formand for mindretalsunionen alligevel. På den måde ville FUEN så have en bedre fod inden for i parlamentet. Her er det for øvrigt også en prioritet efter valget at få dannet en såkaldt intergruppe med medlemmer fra mindretallene. Ved siden af er der en kampagne i gang om en »pagt« mellem mindretal og flertal i Europa, ligesom

FUEN planlægger at lave en såkaldt Minority Monitor, hvor der berettes om problemfelter for de enkelte mindretal.

Midt i juni mødes FUENs medlemmer til årets kongres i Bratislava i Slovakiet, hvor det er det ungarske og det tyske mindretal, der er værter.

Lejrskole og kursuscenter

CHRISTIANSLYST

Lejrskole og mødested

TYDAL

Christianslyst er beliggende ca. 45 km syd for den dansk-tyske grænse, og er et ideelt udgangspunkt for ture rundt i grænselandet. Christianslyst er velegnet til mange forskelligartede formål f.eks. afholdelse af lejrskoleophold, kurser, højskolelignende aktiviteter, kor-/orkesterophold, foreningsture, organisationsarrangementer, studieture, familietræf, temalejre omkring sportsaktiviteter, skak, bridge osv. Vi glæder os til besøg!

140 sengepladser, fordelt på 1-, 2-, 4- og 6-personers værelser, alle med eget bad og toilet

Christianslyst
Christianslyst 1, Nottfeld
D-24392 Süderbrarup
+49 46 41 92 22 9
christianslyst@sdu.de

www.christianslyst.de

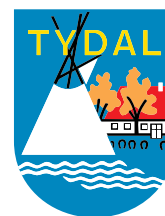

Spejdergården Tydal er en gammel udflyttergård (1863) fra den gamle Tydal-landsby, der lå ved Angelbo-vejens vadested over Trenen. Korpset erhvervede gården i 1963. Tydal er i dag et samlingssted for spejdere fra nord og syd, for lejrskoler, kurser, fester og mødested for organisationer og foreninger. Tydal ligger i den naturskønne fredede Trenedal i Eggebek sogn og er velegnet til små og store arrangementer.

40 senge fordelt på 1-, 2-, 3- og 5- personers værelser i hostel-standard, 4 spejderhytter med max. 36 sengepladser, teltpladser op til ca. 800 personer

Spejdergården Tydal
Tydal 1
D-24852 Eggebek
+49 46 09 91 030
sdu-tydal@t-online.de

www.tydal.dk

www.sdu.de

SdU
Sydslesvigs danske Ungdomsforeninger

Anke Spoorendonk er nyvalgt formand for Foreningen Norden i Sydslesvig. Foto: Lars Erik Bethge

Norden syd for Sønderjylland

På gulvet står et stort hvalroshoved i keramik, i bogreolen står klassikere fra Norge, Sverige og Færøerne, og på væggene hænger Grønlandsbilleder af den sydslesvigiske maler Holger Hattesen.

Af Lars Erik Bethge

I den danske sofa, under billeder af den grønlandske kunstner Aka

Høegh, sidder Foreningen Nordens formand i Sydslesvig og nipper til sin kaffe. Anke Spoorendonk har været landdagsmedlem for mindretallets parti SSV og kulturminister i Slesvig-Holsten. Nu er hun formand for Foreningen Norden i Sydslesvig. Her, få kilometer syd for den danske grænse, er det nordiske for alvor i højsædet. Med sine godt 320 medlemmer hører lokalafdelingen, som Anke Spoorendonk er formand for, til de store i Norden.

- At foreningen står så stærkt her hænger sikkert sammen med, at vi hernede er særligt bevidste om vores danske sprog og kultur, siger formanden.

Det er ingen selvfølge i tyske omgivelser. Derfor er sydslesvigerne også – mener hun - særligt opmærksomme på, hvad der knytter de nordiske broderfolk sammen, mens mange i de nordiske lande snarere fokuserer på forskellene, som når man i Danmark fortæller svensker-vitser, og

Syd for grænsen vajer det slesvig-holstenske, det tyske og EU's flag. På den danske side de fem nordiske landes. Det er der symbolik i for Anke Spoorendonk. Foto: FLA

når svenskerne gør sig morsomme på nordmændenes bekostning.

Norden er synlig ved grænsen

- Og så får vi jo også visualiseret fællesskabet, hver gang vi krydser den dansk-tyske grænse. Her flages der jo ikke kun med Dannebrog, men også med de fire andre nordiske statsflag.

Anke Spoorendonk var gymnasielærer, før hun blev mindretallets politiske frontfigur, og er oprindeligt uddannet som cand.mag. i historie og tysk fra Københavns Universitet. Hun kender den nordiske bevægelses historie og kan se klare paralleller mellem udviklingen i Sydslesvig og i Norden.

Da Foreningen Norden blev oprettet i april 1919 i Danmark, Norge og Sverige, skete det i skyggen af Første Verdenskrig. Der var håbet om, at

man ved øget samarbejde og mellemfolkelig forståelse kunne undgå et nyt krigsmereridt.

Historien forener

- I bund og grund er det noget af den samme gejst som den, der bevirkede, at vi fik en folkeafstemning i 1920, hvor Sønderjylland blev genforenet med Danmark, og det danske mindretal i Sydslesvig opstod - og også at svenskerne på Ålandsøerne fik

autonome rettigheder. Det knytter os sammen, siger Anke Spoorendonk. Hun opfatter de danske syd for grænsen som meget bevidste om, hvor fremsynede deres forfædre har været.

I Norden er det måske gået lidt mere i glemmebogen. Der er nok ikke mange, der ved i dag, at Foreningen Norden faktisk blev indstillet til Nobels Fredspris i 1933 og 1934.

**Vi forbinder
Norden og
Europa.**

Sydslesvig kom med i det nordiske arbejde i starten af halvtredserne. At man meldte sig på banen, skyldtes ikke mindst ildsjæle som Christian Karstoft, fortæller Anke Spoorendonk.

- Han var dansk præst og blev senere provst i Sydslesvig – og så var han ovenikøbet finsk gift.

Karstoft lagde fra 1952 fundamentet til Danmarks dengang næststørste lokalforening med første venskabsbyrejser til Finland og Island. Formelt blev Foreningen Norden i Sydslesvig dog først stiftet i januar 1964; dengang stod de danske årsmøder i Sydslesvig i 'Nordens tegn' ligesom i år.

Norden i centrum for årsmøder

At det øvrige danske mindretal, der omfatter godt 50.000 mennesker, står bag dette nordiske engagement, har

Norden i høj grad om noget, man beslutter sig for," påpeger Anke Spoorendonk.

Et bredt udbud

Udover en stærk bevidsthed om det nordiske samarbejde, der knyttes sammen af fælles værdier, skyldes populariteten dog formodentlig også, at hendes lokalforening traditionelt giver sine medlemmer et meget varieret tilbud. Hvert år er der tilbud til store og små med foredrag, udstillinger, møder med venskabsforbindelser, udflugter og studierejser til andre nordiske lande. Anke Spoorendonk lægger vægt på, at dette på trods af ildsjæle i Sydslesvig kun kan omsættes på grund af det store netværk indenfor foreningen.

- Alt dette ville vi slet ikke kunne realisere uden vore venner i hele

bejde med Nordisk Informationskontor, der har til huse på vores store danske bibliotek i Flensburg, siger Anke Spoorendonk.

Nordisk Info står for oplysningsarbejde om Norden og for mange forskellige kulturelle tilbud af høj kvalitet, som også vækker interesse hos den tyske befolkning. Desuden er kontoret med i en række fællesnordiske projekter, som især involverer unge og bringer dem sammen.

Fællesskab rækker videre end nabo-skabet

Som landdagsmedlem og minister har Anke Spoorendonk arbejdet for at styrke samarbejdet mellem Slesvig-Holsten og de nordiske lande indenfor Østersøsamrådet. Men for hende handler det om mere.

- Vi er jo ikke kun naboer, der har fælles interesser indenfor erhvervs- eller miljøpolitikken, fordi vi ligger i den samme del af Europa, bemærker hun.

Sydslesvig er ydermere præget af, at det i århundreder har været en del af den danske helstat. Der er helt særlige forbindelser, især til Danmark og Norge, men også til Færøerne og Grønland.

Foreningen er en livline til det nordiske.

mindretallets store årsmøde i slutningen af maj vist.

Denne weekend - fyldt med møder og arrangementer - havde på grund af Foreningen Nordens 100-årsfødselsdag i år et nordisk motto: "Norden møder Sydslesvig - vi knytter bånd". Og mens foreningen i de nordiske lande har oplevet en betydelig medlemstilbagegang i det sidste årti, er medlemstallet i Sydslesvig ret konstant.

- Det skyldes måske, at Foreningen Norden for Sydslesvig er en livline til det nordiske. Modsat alle andre er vi jo ikke bare automatisk en del af Norden. Ligesom det at blive eller vedblive med at være medlem af mindretallet er et bevidst valg, handler også tilknytningen til

Norden. Også på denne måde er der sammenhæng mellem det folkelige arbejde og de fællesnordiske idealer, siger formanden.

Hun opfatter foreningen som det folkelige fundament for det arbejde, der foregår indenfor Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd.

Porten til Norden

Som "porten til Norden", som Anke Spoorendonk kalder Sydslesvig, har Foreningen Norden her i området dog en ekstra opgave, som den løfter i fællesskab med Nordisk Ministerråds sydligste forpost.

- Vi forbinder Norden og Europa og er med til at sørge for, at "porten" holdes åben. Vi har et tæt samar-

Slesvig-Holsten i Nordisk Råd

Derfor har Anke Spoorendonk også gjort sit til, at det slesvig-holstenske parlament, Landdagen, i 2016 fik status som observatør i Nordisk Råd.

- Det er dejligt, at de nordiske lande har været åbne for en sådan konstruktion. Bortset fra, at det styrker samarbejdet og forståelsen, er det jo også med til at vise vore tyske naboer, at Slesvig-Holsten med Sydslesvig ikke kun er det nordligste tyske forbundsland, men også den sydligste del af Norden, siger hun

Anke Spoorendonks drøm er nu, at det på sigt også vil lykkes at knytte nye bånd mellem Slesvig-Holsten og Vestnorden – Færøerne, Island og Grønland.

- Vi har længe holdt forbindelsen

Den nordiske samhørighed præger mindretallets årsmødeplakat, som Inka Siegel har malet. Foto: FLA

politisk set; jeg har selv for mange år siden været med Landdagens præsidium på Færøerne, i Island og Grønland, siger hun.

Disse kontakter er imidlertid faldet i dvale, så Anke Spoorendonk håber meget, at de kan genoplives. Hun finder det meget givende at møde mennesker fra Grønland eller Færøerne.

- Det er stolte mennesker, der som regel er sig deres kultur meget bevidst. Måske er det derfor, der som regel opstår en dyb gensidig forståelse, når vi fra det danske mindretal møder dem, siger Anke Spoorendonk.

”
Sydslesvig er den
sydligste del af
Norden.”

Potter på dansk

Sydslesvigs danske Ungdomsforeninger arrangerede i foråret fem dages fantasy-lejr med Harry Potter som tema.

Af Peter Hansen

- Det er megasejt, siger Christina Orth uden et øjeblik betænkningstid om fantasy-lejren, som hendes søn, Killian deltog i.

For her får børnene lov til at bruge det danske sprog til noget, der interesserer dem. Det eneste, der efter Christina Orths mening er endnu bedre er, når de er på lejr i Danmark.

- Det er sjovere end skolen, og jeg kan mærke, de er bedre hjemme i sproget bagefter, siger Christina Orth.

Killian Orth var også med sidste år, og kom selv hjem og bad om at måtte komme med igen, da han hørte, at lejren skulle gentages.

- Jeg så en plakate på fritteren i Slesvig, siger han.

Han var af sted sammen med sin kammerat, Lewe Schmidt, og især natløbet var de to drenge begejstrede for.

Inden det havde de set en Harry Potter-film med dansk tale.

- Vi blev vækket midt om natten og sendt ud i skoven, fortæller de to drenge begejstret.

Derude gennemførtes så et orienteringsløb med Potter og navnlig filmen Harry Potter 2 som tema ved posterne.

- Vi skulle genfortælle fra filmen og fortælle hvilke trylleord, der kunne udrette hvad. Alt sammen på dansk, fortæller Lewe Schmidt.

Lejrens program indeholdt også fremstilling af potterudstyr som tryllestave og som slips og butterflys.

- For det har de på i potterfilmene, siger Killian Orth.

Et andet programpunkt var Quidditch, et lidt indviklet boldspil, som spilles ridende på koste.

SdU har et mål med lejren

Det er tredje gang, SdU arrangerer fantasy-lejr i påskeferien. Temaet er et nyt hvert år, og i år var det så Harry Potter.

- Vi vil give de unge oplevelser, der får dem til at se tilbage på deres

Vi skulle genfortælle fra filmen på dansk.

Fra velkomsten. Nogle af de frivillige ledere skaber stemning med stjernekastere. Foto: Nina Massheimer

Der gøres klar til at spille quiddich, et boldspil, hvor man rider på koste. Foto: Nina Massheimer

Fra workshoppen hvor deltagerne lavede slips, butterflys og tryllestave. Foto: Nina Massheimer

Nina Masheimer håber, børnene får lyst til selv at arrangere kulturevents på dansk. Foto: SdU

opvækst i mindretallet som noget godt, siger SdUs kulturkoordinator, Nina Masheimer.

Hun og SdU tror nemlig på, at det kan give dem lyst til sidenhen selv at være med til at arrangere kulturevents på dansk.

Nina Masheimer er enig med Christina Orth i, at det sætter skub i den sproglige udvikling, når børn og unge også får anledning til at tale dansk om noget, de synes, er sjovt og spændende.

- De talte endog dansk med hinanden – også uden for programmet, siger hun.

Fantasy-lejrene er populære blandt børn og unge. Der har været fuldt hus hver gang.

- De har godt af at lade mobilen ligge, og lege sig ind i en anden verden, siger Nina Masheimer, der også bruger lejrene til at talentspejde efter nye lederemner.

Killian og Lewe fik deres tryllestave med hjem. Foto: Peter Hansen

“

Det er megasejt.

”

Det danske bibliotek i Slesvig er velassorteret og godt besøgt. Foto: FLA

Skal, skal ikke? - Vil ikke!

Skal mindretallet fortsat drive det danske bibliotek i Slesvig i en egen bygning, eller skal man slå kludene sammen med det kommunale tyske bibliotek?

I den sammenhæng ønsker også, at det danske "Slesvig Bibliotek" flytter med ind. Forbilledet er det fælles bibliotek i Sønderborg, hvor kommunens bibliotek og det tyske mindretals

ditto har til huse under ét tag. Planen har mødt åbenhed hos de lokale byrådsmedlemmer fra mindretallets Sydslesvigsk Vælgerforening - SSW - Partiets repræsentanter har

Af Lars Erik Bethge

Diskussionen er opstået på baggrund af en lokal byggesag: Et gammelt parkeringshus i byens centrum skal rives ned, og udover et nyt parkeringshus skal der i en nabobygning blive plads til det offentlige "Stadtbücherei Schleswig".

Biblioteket vil hellere styrke sammenhængen i mindretallet.

argumenteret med, at der dermed ville opstå en kommunikativ snitflade mellem flertal og mindretal, og at der kan være synergieffekter ved at drive to biblioteker under ét tag. Samtidig har gruppeformand for SSW i byrådet Peter Clausen dog også gjort tydeligt, at man må se på tingene "i ro

og magt for at afgøre, om ideen kan omsættes til virkelighed." For tiden ligger Slesvig Bibliotek 500 meter derfra i Ansgarhuset. Dette ejes af Dansk Kirke i Sydslesvig og blev i de sidste år renoveret for millionbeløb stillet til rådighed af A. P. Møller-fonden og Folketingets

Sydslesvigudvalg. Bygningen omfatter udover biblioteket også kirkesal, menighedslokaler og Slesvig-basen for Dansk Sundhedstjeneste for Sydslesvig.

Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig har tydeligt tilkendegivet, at man ønsker at blive i dette kompleks, der er et af de danske centre i byen.

Mindretallet må holde fast i egne kulturcentre.

Dansk bibliotek er noget særligt

Ud over et økonomisk og administrativt begrundet nej til ideen har det danske mindretals centrale biblioteksorganisation også tilkendegivet, at man har andre planer for helheden og fremført betænkeligheder med hensyn til de forskellige bibliotekskulturer. Med baggrund i den særlige danske folkeoplysningskultur, der er præget af Grundtvig og folkehøjsko-

Pædagog Lea Piepgras – til venstre – og den øvrige bestyrelse for SSF i Slesvig vil have mulighederne undersøgt bedre. Foto: FLA

lebevægelsen, har danske biblioteker flere resurser, de er bedre udrustede, og de har ikke brugerbetaling som de tyske. Desuden er de i højere grad åbne kulturcentre og er solidt indbundet i et biblioteksnetværk af verdensklasse. Forskellene er simpelthen for store, og det dansk mindretal har ret til at holde fast i egne kulturcentre med deres særegne atmosfære, lyder det fra den danske biblioteksledelse, og kulturmødet mellem danske og tyske kan også finde sted mange andre steder. Denne holdning har også formanden for Sydslesvigsk Forening – SSF - tilluttet sig.

Fodfolket stritter imod

På lokalt plan har flere menige medlemmer af mindretallet dog ikke villet acceptere denne holdning. De har fået opbakning af direktøren for det tyske mindretals biblioteksvæsen, Claudia Knauer, der har stillet sig uforstående overfor debatten og påpeget, at der kun er fordele ved en fælles bygning, hvor kulturerne blandes. Danske lånere går i højere grad over til at låne tyske medier, påpeger også det tyske bibliotek i Sønderborg. Netop det er også argumentet fra børnehavepædagog Lea Piepgras, der er gået forrest for at kæmpe for et dansk-tysk bibliotek og ikke har tænkt sig at give op. Hun og andre har påpeget, at der danske bibliotek er gemt af vejen, hvor det ligger lige nu, og at den danske kultur bliver mere synlig i et fællesbibliotek. Også bestyrelsen for én af SSFs to lokalafdelinger i byen har slået til orde for, at debatten ikke lukkes før mulighederne er undersøgt til bunds. SSFerne vil drage til Sønderjylland for at se på, hvordan bibliotekssamarbejdet i Sønderborg og mediesamarbejdet i Aabenraa fungerer.

Biblioteket har før sagt nej

Debatten i Slesvig er ikke første gang, at kommunalpolitikere i Sydslesvig drømmer om at lægge deres bibliotek sammen med det danske i en fælles nybygning. Således har lokale SSW-repræsentanter også været fortalere for ideen om et dansk-tysk

Bibliotekschef Jens Henriksen vil fastholde egne danske kulturinstitutioner. Foto: FLA

Forskellene er for store.

bibliotek i Harreslev ved Flensborg, men også her har Dansk Centralbibliotek for sagt nej tak. I Flensborg har den socialdemokratiske overborgmester Simone Lange ytret ønske om et nyt bofællesskab for det tyske og det danske bibliotek. Her er planen dog hverken blevet bakket op af Centralbiblioteket eller

danske lokalpolitikere. Bibliotekets ledelse vil hellere styrke sammenhængen med andre mindretalsorganisationer end at gå sammen med den tyske nabo.

En af bibliotekets bogbusser på årsmødepladsen i Flensborg. Markisen er vist tænkt som solsejl, men den dag kunne den skærme for regnen. Foto: Lars Erik Bethge

Skiltene med bynavne skal reklamere for skoleforeningens arbejde med at sende ferieborn til Danmark. I gamle dage fik børnene sådan et skilt om halsen. Foto: Lars Erik Bethge

En fest for tilknytningen til Norden

De danske årsmøder i Sydslesvig samlede tusindvis af deltagere over tre dage. Og fejrede Foreningen Nordens 100-årsdag.

Generalkonsul Kim Andersen til højre og Slesvig-Holstens mindretalskommitterede, Johannes Callsen – med udslået paraply i årsmødeoptøget i Flensborg. Foto: Lars Erik Bethge

De bliver våde – men de kommer alligevel, når der er årsmøde i Flensborg. Foto: Lars Erik Bethge

Johannes Callsen overbragte friluftsmødet i Flensborg en hilsen fra den slesvig-holstenske regering. Foto: Lars Erik Bethge

Vinderne af en konkurrence om det bedste essay om Dannebrog blev kåret ved friluftsmødet i Flensborg. Foto: Lars Erik Bethge

Men efter ankomsten til A.P. Møllerskolen måtte man rykke indendørs. Her synger Hiort-Lorenzen-Skolens kor. Foto: Lars Salomonsen

Årsmødeoptog gennem Slesvig by. Så længe holdt det tørt. Foto: Lars Salomonsen

Og her spiller A. P. Møllerskolens band. Foto: Dorthe Salchow

Denne omgang stomp med danske Jesper Falch som instruktør havde næppe været så morsom i vådt græs. I hvert fald ikke for dem, der var med.
Foto: Dorthe Salchow

Årsmødet i Egernførde – ved ørstersøkysten - om lørdagen er traditionelt et af de største.
Foto: Dorthe Salchow

Også i Tønning – ved Ejderens bred - blev friluftsmødet velsignet med en masse vådt vand. Under optoget småregnede det. Foto: Peter Hansen

Men da det havde regnet hele formiddagen, var Uffe-Skolens sportsplads blevet sumpet. Velkomsten fandt sted i skolegården. Foto: Peter Hansen

Siden var det trangt i gymnastiksalen, hvor børnehaver fra Bredsted, Husum, Ørsted, Frederiksstad, Drage, Tønning og Garding optrådte. Foto: Peter Hansen

- og i skolens kirkesal, hvor talerne blev holdt. Her Tønnings borgmester, Dorothe Klømmer, der overbringer kommunens hilsen. Foto: Peter Hansen

Sydslesvigsk Forening Drage-Svavsted på vestkysten fik overdraget en ny fane. Og den kom naturligvis straks i brug.

Ved årsmødet i Læk – en af de større byer i Nordfriesland - fredag aften den 24. maj, var der endnu enkelte solstrefj. Foto: Martin Ziemer

Vestkystens – om ikke sydslesvigs – yngste årsmødetaler. Marion Kratochvil, der talte i Frederiksstad, mener unge taler for lidt dansk. Og at forældrene bærer en stor del af ansvaret. - Tal dansk med jeres børn, sagde hun. Foto: Peter Hansen

Årsmødet i Ladelund - lige syd for grænsen – er også et af dem, der samler rigtig mange folk. Foto: Benjamin Nolte

Børnene synger ved årsmødet på Oksevejens Skole i udkanten af Flensborg. Foto: Lars Salomonsen.

God stemning ved årsmødet i Nybjerg, lidt uden for Slesvig. Foto Kasper Skovse

Lejrskole- eller kursusophold ved vadehavet?

Tag på opdagelse i UNESCO-verdensnaturarven vadehavet

Oplev UNESCO-verdenskulturarven med ”Danmarks fødselsattest” Danevirke og vikingetidens metropol Hedeby eller se nogle af Danmarkshistoriens betydeligste fund på Gottorp Slot

Slap af ved nogle af vadehavets fineste strande

Bo i enestående historiske omgivelser fra 1600-tallet

Læs mere om mulighederne for skoler og private grupper på

www.skipperhuset.de

Am Hafen 30
D-25832 Tönning

bestyrer: Kerstin Pauls
tlf. 0049 4861 5493
kerstin@syfo.de

Skipperhuset

Juni 2019

Udgiver: Flensborg Avis
Ansv. Chefredaktør: Jørgen Møllekær
Redaktion: Jens Nygaard,
Lars Erik Bethge,
Peter Hansen.
Anders Kring,
Hasse Neldeberg Jørgensen,
Jens A. Christiansen
Layout: Lisa Hammond Ylander
Trykt på miljøcertificeret papir.

Sydslesvigsk Forening
Dansk Generalsekretariat
Norderstraße 76
24939 Flensburg

Post til:
Postfach 2664
24916 Flensburg

Telefon: +49 (0) 461 14408 122

info@syfo.de

Sydslesvig Magasin

Sydslesvig Magasin er et fællesprojekt mellem Sydslesvigsk Forening, det danske mindretals kulturelle hovedorganisation, Flensborg Avis, der er mindretallets dagblad, Dansk Kirke i Sydslesvig og Sydslesvigs Danske Ungdomsforeninger.

Magasinet bliver sendt til en række beslutningstagere og meningsdannere i Danmark.

Vi stræber efter at lave et magasin, der giver danske i Danmark et billede af vilkårene for de danske i Tyskland.

www.syfo.de

www.fla.de

www.sdu.de

www.dks-folkekirken.dk